

แนวทางแก้ปัญหาในองค์กร SME ในสังคมไทยตามแนวอริยสัจ 4 The Problem-Solving Way of Thai SME by Four Noble Truths

¹อาชวัน อัสวานิก Aschawan Assavanig

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Graduate School, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

ปานิสรา เปี่ยมมุกดา Panisara Beamukda

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
Bansomdejchaopraya Rajabhat University

¹Corresponding author email: aschawan@hotmail.com

Received: December 15, 2020; **Revised:** December 29, 2020; **Accepted:** December 29, 2020



บทคัดย่อ

บทความเรื่องนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การหาแนวทางในการแก้ปัญหาเพื่อสร้างความมั่นคงให้กับองค์กรธุรกิจ SME ไทยตามหลักอริยสัจ 4 โดยวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาของธุรกิจ SME ไทยในปัจจุบันและประยุกต์แนวการแก้ไขปัญหามาจากเนื้อหาในพระไตรปิฎกเป็นหลัก จากการศึกษาพบว่า การบริหารจัดการธุรกิจ SME ไทยให้มั่นคง จะช่วยส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจและสังคมไทยในภาพรวมดีขึ้น หากธุรกิจ SME ไม่มั่นคงจะต้องปิดกิจการ ย่อมสร้างปัญหาให้กับพนักงานทุกคนในองค์กร นอกจากนี้การที่ธุรกิจ SME เป็นธุรกิจหลักที่สำคัญมากในระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยในยุคปัจจุบัน หากธุรกิจ SME มีปัญหาไม่มั่นคงจะต้องปิดกิจการ ย่อมส่งผลกระทบต่อการจัดเก็บภาษีของรัฐบาล

องค์กร SME จึงควรใช้หลักพุทธธรรมตามหลักอริยสัจ 4 ในการเสริมสติ สร้างสมาธิ เพื่อให้ผู้ประกอบการและพนักงานในทุกระดับของธุรกิจ SME เป็นคนดี มีปัญญาที่จะรู้ความจริงของชีวิต ไม่ถูกอกุศลมูลเข้าครอบงำ จะส่งผลที่ดีมาสู่คุณภาพการทำงานของทุกคนในองค์กร และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับธุรกิจ แนวทางในการบริหารธุรกิจ SME ของผู้ประกอบการที่มีคุณธรรม จะทำให้การนำหลักพุทธธรรมมาปรับใช้ในองค์กรบังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ถ้าทุกคนในองค์กรสามารถปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมจนสามารถที่จะ ลด ละ ความโลภ โกรธ หลง ความคิดที่ต้องการเป็นของเราและการยึดติดตัวตน ก็จะได้เปิดใจรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ ที่ดีเพื่อเพิ่มแนวทางในการปรับปรุงคุณภาพการทำงาน รวมทั้งเป็นการ

สร้างทัศนคติที่ดีต่อองค์กรและเพื่อนร่วมงานอันจะนำไปสู่การพัฒนางานองค์กร SME ให้มั่นคงได้ตามที่ทุกคนมุ่งหวัง

คำสำคัญ: ความมั่นคง, ธุรกิจ SME, หลักอริยสัจ 4

Abstract

Thai article to study the applying four Noble Truths into Thai SME'S for its firmness. The purpose of this article was to explore the path of developing Thai SME's stability by Buddhist Integration which focused the content analysis of Tipitaka. The article found that a stabilized SME encourages the overview of an economy for the better way. Because most of Thai people's earnings come from working in SME's businesses, the collapse of SME leads to major problems for all of its employees. It also consequences the tax collecting of the government too.

The usage of four Noble Truths principles on increasing consciousness and meditation to make entrepreneur and all classes of employees a good person that is not overwhelmed by an evil way, will improve the quality of everyone's work in the organization. It also helps to create a good image of the organization. The SME business management plan of a moral entrepreneur will bring to applied Buddha Dhamma into a concrete result. If everybody in the organization can follow the Buddha Dhamma principles until able to reduce or get rid of greed, anger and delusion and the attachment to something or someone or even themselves. They will open their heart and listen to a new idea in order to expand the way of developing work quality. This also creates a good attitude one another in the organization and among colleagues which will bring the SME steadiness or firmness that everyone wishes.

Keywords: Firmness, SME, Four Noble Truths

บทนำ

แนวทางการแก้ไขปัญหาขององค์กร SME ให้มีความมั่นคงเพราะธุรกิจ SME เป็นของคนไทยที่มีอยู่เป็นจำนวนมากและสามารถปรับปรุงพัฒนางานองค์กรได้ง่าย รวดเร็วและไม่ต้องลงทุนมากนักเพราะเจ้าของธุรกิจส่วนใหญ่ก็คือ ผู้บริหารสูงสุดของธุรกิจ SME นั่นเอง ความหมายของ SME ที่มาจาก Small and Medium Enterprises คือธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อมที่มีอิสระ มีเอกชนเป็นเจ้าของ ดำเนินการโดยเจ้าของเอง ที่ครอบคลุมกิจการ 3 ข้าง ได้แก่ การผลิต, การค้าและบริการ มีจำนวนพนักงานไม่เกิน 200 คนและมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน 200 ล้านบาท มีรายงานว่า ในปัจจุบันธุรกิจ SME สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่ม (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2552) คือกลุ่มธุรกิจ SME ที่สามารถทำกำไร (ประมาณ

40% ของ SME ทั้งหมด), กลุ่มที่มีผลประกอบการระดับปานกลาง (30%) และกลุ่มที่มีผลประกอบการขาดทุน (30%) หากลองเจาะลึกลงไปจะพบว่า มีธุรกิจขนาดย่อมที่ปิดตัวลงหลังจากเปิดกิจการภายใน 5 ปีแรกถึงกว่า 90% ของจำนวนธุรกิจ SME ที่เปิดดำเนินการอยู่ ถูกต้องตามกฎหมาย ผลการสำรวจยังระบุอีกว่า มีธุรกิจเพียงไม่ถึง 9% เท่านั้นที่สามารถดำเนินการได้กำไรในระยะ 10 ปีต่อไป โดยธุรกิจขนาดย่อมที่พบว่ามีความเสี่ยงสูงในการปิดกิจการมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ธุรกิจร้านอาหาร, ธุรกิจค้าปลีกและธุรกิจขายตรง ผู้เขียนมองว่าการที่เราจะใช้วิทยาการสมัยใหม่ที่ใช้ในการแสวงหาความรู้หรือเทคนิคต่างๆ เป็นเครื่องมือที่ทำให้มนุษย์ฉลาดขึ้นและทำให้คนเราสามารถนำความรู้ต่างๆ ของศาสตร์สมัยใหม่ไปใช้ในการดำเนินธุรกิจ SME ให้ได้ดีในระดับหนึ่ง ไม่ว่าจะเป็นศาสตร์ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ หรือ หลักเศรษฐศาสตร์ ซึ่งสามารถช่วยในเรื่องการพัฒนาด้านการบริหารจัดการ การผลิต การขายและการกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคตามแนวทางของแต่ละสาขาวิชาในแต่ละยุคสมัยที่มีการถ่ายทอดผ่านตำราทางวิชาการมากมายสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินธุรกิจของคนไทยในยุคทุนนิยมได้ดีในระดับหนึ่ง แต่ปัญหาสำคัญก็คือศาสตร์สมัยใหม่ยังขาดซึ่งการพัฒนาทางจิตใจ หรือ ความฉลาดทางจิตใจและอารมณ์ของทุกคนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คนมีสมมติปัญญาในการเพิ่มหนทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว และสังคมรอบข้าง รวมทั้งการรักษาสิ่งแวดล้อมรอบตัวเพื่อจะช่วยให้ตนเอง, ครอบครัวรวมทั้งคนรอบข้างในสังคมได้ต้นรู้และมีความสุขเบิกบานใจมากขึ้น อันจะส่งผลให้คนไทยมีความสามารถในการทำงานเพิ่มขึ้นไปด้วย ส่งผลให้เกิดการผลักดันให้ทุกส่วนขององค์กรธุรกิจ SME มีความสามารถในการพัฒนาไปสู่ความมั่นคงอย่างที่ต้องการได้ ซึ่งฐานความคิดทางศาสนาพุทธที่สำคัญ ก็คือหลักศีลธรรม ที่จะทำให้คนเรามีสมมติปัญญาเพื่อช่วยให้ธุรกิจ SME ไทยมีความมั่นคงยั่งยืนได้อย่างแท้จริงไม่ใช่เพียงให้เติบโตอยู่ไม่กี่ปีแล้วก็เกิดปัญหาจนต้องปิดกิจการไปเป็นจำนวนมากอย่างที่ผ่านมา

การจะบริหารธุรกิจ SME ให้มั่นคง ผู้เขียนขอใช้หลักอริยสัจ 4 (พระไตรปิฎกภาษาไทยเล่มที่ 12 ข้อที่ 300 หน้าที่ 329) อันเป็นหลักธรรมสำคัญที่สุดของพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแนวทางในการเขียนบทความฉบับนี้ อันประกอบด้วย 1. ทุกข์ : การกำหนดทุกข์ (การค้นหาและ กำหนดแจกแจงปัญหาของ SME ไทยที่ทำให้เกิดความไม่มั่นคงให้พบ) 2. สมุทัย : เหตุแห่งทุกข์ (หาสาเหตุของปัญหาที่พบในข้อ 1) 3. นิโรธ : ความดับทุกข์ (คือทำความเข้าใจหลักความจริงของธุรกิจที่จะทำให้ธุรกิจ SME ไทยมีความมั่นคงได้อย่างแท้จริง) 4. มรรค : หาหนทางไปสู่ความดับทุกข์นั้นๆ (เพื่อให้รู้แจ้งถึงแนวทางหรือยุทธวิธีว่าธุรกิจ SME จะต้องทำอย่างไรให้สามารถดำเนินธุรกิจไปได้อย่างมั่นคง) โดยจากแนวทางดังกล่าวต้องศึกษาปัญหาของธุรกิจให้ได้เสียก่อนว่ามีอะไรบ้าง จากนั้นเราค่อยมาวิเคราะห์ที่มาของปัญหาแล้วจึงจะสามารถหาแนวทาง

ในการแก้ไขปัญหาให้ตรงประเด็นได้ต่อไป ด้วยหลักแนวคิดอริยสัจ 4 ซึ่งเป็นหลักธรรมที่สำคัญที่สุดของพุทธศาสนา ผู้เขียนมีความมั่นใจว่าจะสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับศาสตร์สมัยใหม่ในการวิเคราะห์และหาหนทางแก้ไขปัญหา โดยจะเน้นหนักไปที่การพัฒนาคนที่เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของธุรกิจ SME ตั้งแต่เจ้าของธุรกิจไปจนถึงพนักงานในทุกระดับและบุคคลแวดล้อมธุรกิจ SME ที่เกี่ยวข้อง

บทความชิ้นนี้ ผู้เขียนได้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอแนวคิดที่ได้จากวิทยาการความรู้สมัยใหม่ในสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ การบริหารจัดการองค์กร & ทรัพยากรมนุษย์ ฯลฯ เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขเพื่อพัฒนาองค์กร SME ให้มีความมั่นคง โดยใช้หลักพุทธศาสนาประยุกต์บูรณาการให้สามารถตอบปัญหาได้ว่า “ทำไมองค์กร SME ไทยเป็นจำนวนมากถึงได้ล้มหายจากไปในเวลาไม่กี่ปีหลังจากก่อตั้งขึ้นมา” ทั้งๆ ที่เจ้าของ SME ต่างก็มีความมุ่งมั่นคาดหวังในการเริ่มต้นลงทุนทำธุรกิจกัน หากรายงานชิ้นนี้สามารถตอบปัญหานี้ได้ และค้นหาแนวทางที่เหมาะสมสามารถนำมาแก้ปัญหาได้ก็จะถือเป็นวิทยาทานให้กับระบบเศรษฐกิจไทยเป็นอย่างมากและจะทำให้สังคมไทยดีขึ้น

แนวคิดเรื่องวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1. ความสำคัญของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1.1 เป็นธุรกิจที่สนับสนุนอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ (สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ (สกอพ.) 2550) ธุรกิจนี้มีความสำคัญต่อธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งในแง่การเป็นผู้ผลิตวัตถุดิบ ผู้จัดจำหน่าย และผู้ให้บริการ โดยเฉพาะในลักษณะการรับช่วงการผลิต เช่น โรงงานขนาดใหญ่ผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคแล้ว SMEs ประเภจัดจำหน่ายนำสินค้าไปจำหน่ายให้กับผู้บริโภคหรือ SMEs ที่อยู่ในฐานะรวบรวมวัตถุดิบเพื่อป้อนให้กับโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น SMEs รับซื้ออ้อยจากเกษตรกรรายย่อยที่ปลูกอ้อยไปจำหน่ายส่งต่อไปให้กับโรงงานน้ำตาล หรือ SMEs ผลิตชิ้นส่วนของรถยนต์ แล้วจำหน่ายให้โรงงานอุตสาหกรรมเพื่อนำไปประกอบเป็นรถยนต์เป็นต้น

1.2 เป็นแหล่งสร้างงาน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.), 2551) เนื่องจาก SMEs มีอยู่กระจุกกระจายทั่วไปเป็นจำนวนมากและหลากหลายสาขา จึงสามารถรองรับแรงงานทั้งภาคเกษตรกรรม แรงงานที่ถูกเลิกจ้างจากกิจการขนาดใหญ่ แรงงานใหม่ที่เพิ่งจบการศึกษา รวมถึงป้องกันการอพยพของแรงงานจากชนบท นอกจากนี้ยังช่วยกระจายการกระจุกตัวของโรงงานจากเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลไปสู่ชนบทได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

1.3 ช่วยสร้างมูลค่าเพิ่ม ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีทรัพยากรหลากหลาย โดยเฉพาะทรัพยากรทางการเกษตร SMEs ส่วนใหญ่จึงดำเนินกิจการที่เกี่ยวข้องกับการนำสินค้าทางการเกษตรมาแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น อาหารแช่แข็ง, อาหารกระป๋อง, ผลิตภัณฑ์น้ำตาล, ผลิตภัณฑ์ยางพารา, หรือผลิตเครื่องดื่มผลไม้ เป็นต้น ซึ่งสินค้าเหล่านี้ส่วนใหญ่จะส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศด้วยเพื่อนำรายได้เพิ่มเข้าประเทศ

1.4 เป็นจุดเริ่มต้นในการลงทุน เนื่องจากเป็นธุรกิจที่ใช้เงินทุนในการก่อตั้งไม่มากนัก ผู้ประกอบการจึงสามารถจัดตั้งขึ้นโดยใช้ทุนของตนเอง หรือกู้บางส่วนจากสถาบันทางการเงิน การดำเนินธุรกิจ จะดำเนินการในลักษณะทดลองและทดสอบแนวความคิดใหม่ๆ ธุรกิจจึงสามารถคิดค้นสิ่งแปลกใหม่หลากหลาย หากผลิตสินค้าและบริการตรงกับความต้องการของตลาดหรือสามารถรับช่วงผลิตจากอุตสาหกรรมยักษ์ใหญ่ได้ดีก็จะสามารถขยายกิจการให้มีขนาดใหญ่ขึ้นได้

1.5 เป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือและการประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ๆ (กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน, 2559) SMEs เป็นกิจการที่จัดตั้งขึ้นบนพื้นฐานของความเป็นอิสระ ความถนัดและความชอบของผู้ประกอบการ โดยพยายามที่จะสร้างสรรค์ผลงานของตนเองด้วยการลองผิดลองถูก จึงทำให้เกิดการประดิษฐ์หรือคิดค้นวิทยาการ เทคโนโลยีการผลิตและผลิตภัณฑ์ใหม่ได้ง่ายกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เช่น ผลิตภัณฑ์พลาสติกในอุตสาหกรรมพลาสติกไทย ซึ่งประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับจากต่างประเทศ โดยการพัฒนาร่วมกันของ SMEs ต่างๆ ได้แก่ ผู้ผลิตพลาสติก ผู้ผลิตแม่พิมพ์ ผู้ออกแบบแม่พิมพ์ ผู้ผลิตสินค้าพลาสติกสำเร็จรูป ฯลฯ

2. ปัญหาของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

2.1. **เจ้าของธุรกิจ SME** คือ การมีความต้องการขายสินค้าและบริการเพื่อสร้างกำไรให้ได้มากที่สุดตามความรู้ศาสตร์สมัยใหม่เรื่องการบริหารจัดการธุรกิจที่ได้ร่ำเรียนกันมา จึงมักจะลงทุนเพิ่มกำลังการผลิต หรือ วางแผนส่งสินค้าเพื่อนำมาขายเป็นจำนวนมากเกินไป ทำให้ต้องก่อหนี้เกินตัว จากความคาดหวังที่ว่า จะสามารถสร้างรายได้และผลกำไรจากธุรกิจได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ ถือเป็นความคิดที่ประมาท เพราะอาจเกิดปัญหาต่างๆจากการเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นบ่อยครั้งที่ทำให้ธุรกิจ SME มีรายได้ลดลง ขาดสภาพคล่องจนส่งผลกระทบต่อการผลิตชำระหนี้ ทำให้บริษัทฯ ขาดความน่าเชื่อถือและมีการขาดทุนสะสมตามมาต่อเนื่องจนมีหนี้สินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ พฤติกรรมการลงทุนแบบนี้มักเกิดจากการคาดการณ์ในแง่ดีเกินไป, มีความโลภอยากที่จะได้กำไรมากเกินไปของเจ้าของธุรกิจ SME โดยมักจะโดนหลอกลวงจากผู้ไม่หวังดีหรือจากผู้หวังผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง

2.2. **ปัญหาด้านเศรษฐกิจ** ถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญของปัญหาการทำธุรกิจเช่นกันเพราะสภาวะเศรษฐกิจ จะบ่งบอกถึงกำลังซื้อของคนในประเทศ ซึ่งจะสะท้อนไปยังผลประกอบการ

ของหน่วยธุรกิจต่างๆ ซึ่งสามารถช่วยให้เราวางแผนธุรกิจในการกำหนดกลุ่มลูกค้าเป้าหมายให้เหมาะสมและสามารถกำหนดผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้น บางกิจการในช่วงเศรษฐกิจตกต่ำอาจจะถึงขั้นล้มละลายจนต้องปิดกิจการไป เช่น วิกฤติค่าเงินบาทปี 40 วิกฤติต้มยำกุ้งหรือในช่วงวิกฤติ Hamburger Crisis แบงก์ยักษ์ใหญ่เก่าแก่กว่า 100 ปีอย่าง Lehman brothers ก็ถึงขั้นล้มละลายในปี พ.ศ. 2551 (พาโบล อุซา, 2560)

2.3. การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีและนวัตกรรม ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วมาก ทำให้ธุรกิจที่มุ่งเน้นอยู่กับการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต้องเผชิญกับความเสี่ยงในด้านนี้อยู่ตลอดเวลา เห็นได้ชัดจากกรณีตัวอย่างของบริษัท Fuji กับ บริษัท Kodak จากเทคโนโลยี การถ่ายภาพที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้บริษัทต้องมียันล้มละลายลงไปจากการที่บริษัทไม่สามารถปรับตัวได้ทันตามการเปลี่ยนแปลง

2.4. ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐบาล ธุรกิจ SME จะต้องติดตามนโยบายด้านเศรษฐกิจที่เปลี่ยนไป ตัวอย่างเช่น นโยบายรถคันแรก ที่ส่งผลดีต่ออุตสาหกรรมยานยนต์เต็มๆ ส่งผลให้สามารถสร้างกำไรอย่างงามในอุตสาหกรรมยานยนต์ในช่วงปี 2555-2556 ทำสถิติยอดขายรถยนต์สูงสุด แต่หลังจากนั้นกำลังซื้อในช่วงปี 2557-2559 กลับมีกำลังซื้อที่ชะลอตัวลดลงไปมาก ส่งผลทำให้บางธุรกิจในกลุ่มยานยนต์ที่ถูกค้าลดคำสั่งซื้อลงมากถึงขั้นขาดทุนมากเกินจะรับไหวจนต้องปิดกิจการกันไป โดยเฉพาะกลุ่ม SME ที่รับช่วงการผลิตชิ้นส่วนเพื่อป้อนโรงงานแม่ อีกตัวอย่างหนึ่ง คือนโยบายการค้าเสรี เป็นอีกนโยบายที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจในประเทศเช่นกัน ถ้าเรามีศักยภาพดีทำต้นทุนได้ถูกกว่าเราจะอยู่รอดแต่ถ้าต้นทุนเราสูงกว่าสินค้าจากประเทศอื่นก็จะทำให้สินค้าในประเทศแข่งขันกับต่างประเทศไม่ได้

2.5. คู่แข่ง ตลาดที่มีกำไรเกินปกติก็จะมีคู่แข่งเข้ามาในตลาดเพิ่มขึ้นเป็นธรรมดาจนกว่าตลาดจะอิ่มตัว คู่แข่งที่เพิ่มขึ้นจะเข้ามาลดทอนกำไรและเข้ามาแย่งส่วนแบ่งทางการตลาดจากเราไป ธุรกิจที่ไม่สามารถปรับตัวได้ทัน ไม่เผื่อระแวงคิดว่าทำแบบเดิมๆ ก็สามารถอยู่รอดได้ไม่พัฒนากระบวนการทำงาน ปรับปรุงกระบวนการผลิต ไม่ทำให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่ม สุดท้ายก็จะสู้คู่แข่งไม่ได้ยอดขายตก กำไรหดจนถึงขั้นขาดทุน

2.6. ค่านิยม หรือ ความต้องการของโลกยุคปัจจุบัน อาจจะไม่เหมือนอย่างในอดีตที่เปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆ เนื่องจากทุกคนสามารถเข้าถึงสื่อได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว ทั้งผ่านทาง Website, Social Network ทุกวันนี้ค่านิยมและพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วมาก

2.7. การตัดสินใจที่จะลงทุน หรือการกำหนดแผนงานของเจ้าของ SME และทีมผู้บริหาร ถ้ากำหนดแผนจากการคาดการณ์แนวโน้มตลาดได้ถูกต้องก็ดีไป แต่ถ้าหากกำหนดแผนงานผิดพลาด ผู้นำขาดวิสัยทัศน์ มองไม่ครอบคลุมในทุกๆ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในแผนธุรกิจก็อาจจะทำ

ให้บริษัทเดินไปในเส้นทางที่ผิดพลาดได้เหมือนอย่างเช่น Kodak จากทีมผู้บริหารที่คิดว่าอุตสาหกรรมฟิล์มจะยังคงอยู่ได้อย่างยาวนาน จึงนำไปสู่การกำหนดแผนการลงทุนเพิ่มเติมที่ผิดพลาดแล้วก็ไม่สามารถกู้สถานการณ์กลับมาได้นั่นเอง การลงทุนควรจะลงทุนเฉพาะกับสิ่งที่จำเป็นเท่านั้น ไม่ควรนำไปลงทุนกับสิ่งที่ไม่จำเป็น การลงทุนที่ไม่สามารถสร้างรายได้ให้เราได้เลยถือเป็นการลงทุนที่ฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็นจะส่งผลให้ธุรกิจ SME มีต้นทุนค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น แต่ความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ SME ยังคงเท่าเดิมเพราะลงทุนแต่สิ่งที่ฟุ่มเฟือยไม่ได้ช่วยเสริมพัฒนาศักยภาพการแข่งขันทางธุรกิจได้อย่างแท้จริง ธุรกิจก็จะได้รับความเสียหายจากต้นทุนค่าใช้จ่ายที่สูงขึ้น ยิ่งถ้าต้องไปกู้มาลงทุนทำโน่นทำนี่ เช่นสร้างอาคารใหม่, เปลี่ยนเฟอร์นิเจอร์ใหม่, ซื้อรถผู้บริหารใหม่ ฯลฯ จะเกิดต้นทุนเรื่องค่าดอกเบี้ยในแต่ละเดือนเพิ่มตามไปอีก ส่งผลให้กิจการไม่มีกำไรเพียงพอจะยกระดับไปแข่งขันกับคู่แข่ง หรือ ไม่สามารถแก้ไขสถานการณ์เวลาประสบพบเจอกับวิกฤติเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งจากภายนอกและภายในที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ดังที่ได้พบเจอมาหลายครั้งในอดีต

แนวคิดเรื่องอริยสัจ 4

อริยสัจ 4 หมายถึง ความจริงอันประเสริฐ 4 ประการ หลักคำสอนเรื่องอริยสัจ 4 เป็นคำสอนที่สำคัญที่สุดบทหนึ่งของพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 19 ข้อที่ 1706 หน้าที่ 544)

1. **ทุกข์** คือ ความจริงว่าด้วยทุกข์ คนทุกคนต่างก็เคยพบกับความทุกข์ หรือประสบปัญหาบางอย่างมาแล้วทั้งนั้น เช่น นักเรียนที่สอบตกก็เป็นทุกข์ เศรษฐีที่หาเงินได้ยังไม่มากพอตามที่ต้องการก็เป็นทุกข์ คนจนก็เป็นทุกข์ ซึ่งความทุกข์และปัญหามีได้ทุกขณะ การดำเนินชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน ทำอย่างไรทุกข์ใจจะไม่เกิดเมื่อเราได้สัมผัสกับรูป รส ได้ยินเสียง จมูกได้สูดดมกลิ่น ลิ้นได้ลิ้มรส ใจได้สัมผัส และใจได้นึกคิด ต้องระวังใจไม่ให้คิดปรุงแต่ง หรือ ปรารถนาอยากได้สิ่งที่เกินขอบเขตวิสัยของตนที่จะทำได้ แล้วความทุกข์ก็จะไม่เกิดขึ้นครอบงำจิต

2. **สมุทัย** คือ ความจริงว่าด้วยเหตุแห่งทุกข์ ความทุกข์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับคนหรือกิจกรรมทางธุรกิจนั้นย่อมเกิดจากสาเหตุบางอย่าง มิใช่เกิดขึ้นลอย ๆ ดังพุทธดำรัสว่า เมื่อสิ่งนี้มี สิ่งนั้นจึงมี เพราะสิ่งนี้เกิด สิ่งนั้นจึงเกิด (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 16 ข้อที่ 114 หน้าที่ 203) ตัวอย่างเช่นนักเรียนที่สอบตกอาจเป็นเพราะเกียจคร้านในการอ่านหนังสือ เศรษฐีที่หาเงินได้ไม่มากพอตามที่ต้องการ อาจเพราะมีความโลภจนเกินไป เป็นต้น ซึ่งสาเหตุของทุกข์นั้นคือความอยากที่เกินพอดี ความโลภต่อผลกำไรจากธุรกิจที่เกินพอดีนั่นเอง

3. **นิโรธ** คือ ความจริงว่าด้วยความดับทุกข์หรือภาวะที่ไม่มีความทุกข์ไม่มีปัญหาหรือภาวะที่ธุรกิจ SME สามารถประสบความสำเร็จ กล่าวคือ ความทุกข์นั้นเมื่อเกิดได้ก็ดับได้ เมื่อ

ความทุกข์เกิดจากสาเหตุ ถ้าเราดับสาเหตุนั้นเสีย ความทุกข์นั้นก็ย่อมดับไปด้วย ดังพุทธดำรัสว่า “เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนั้นก็ไม่มี เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนั้นก็ดับ” (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 16 ข้อที่ 114 หน้าที่ 203) ความทุกข์หรือปัญหาของคนเรานั้น เมื่อเกิดแล้วก็จะไม่คงอยู่อย่างนั้น เป็นนิรันดร์ แต่อยู่ในวิสัย ที่เราสามารถจะแก้ไขได้ไม่ช้าก็เร็ว ไม่มากนักน้อย และอยู่ที่ว่ามีความตั้งใจจริงที่จะแก้ไขหรือไม่ เช่นเดียวกับธุรกิจ SME ที่เมื่อเกิดปัญหาขึ้นมาแล้ว หากมีความตั้งใจมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหา และสามารถแก้ไขปัญหาที่มีอยู่ได้ก็นับว่าได้เข้าถึงนิโรธแล้ว (สาโรช บัวศรี, 2526: 93-97)

4. มรรค คือ ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ หรือทำให้หมดปัญหาต่างๆ โดยสิ้นเชิง ด้วยการปฏิบัติตามแนวทางมัชฌิมาปฏิปทา มืองค์ประกอบ 8 ประการ ได้แก่

1) เห็นชอบ (สัมมาทิฐิ) คือเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามที่เป็นจริง
 2) ดำริชอบ (สัมมาสังกัปปะ) คือไม่ลุ่มหลงกับความสุขทางกาย ไม่พยายาบทคิดร้ายผู้อื่น

3) เจรจาชอบ (สัมมาวาจา) คือการไม่พูดเท็จ ไม่พูดส่อเสียด และไม่พูดเพ้อเจ้อหยาบคาย

4) กระทำชอบ (สัมมากัมมันตะ) คือไม่ทำลายชีวิต ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤติดินทางกาม

5) เลี้ยงชีวิตชอบ (สัมมาอาชีวะ) คือทำมาหากินด้วยอาชีพที่สุจริต ไม่คดโกง ไม่หลอกลวง ไม่ทำกิจการในสิ่งที่เป็นผลร้ายต่อคนทั่วไปรวมไปถึงสิ่งแวดล้อมทั้งหลาย

6) พยายามชอบ (สัมมาวายามะ) คือความพยายามที่จะป้องกันมิให้ความชั่วเกิดขึ้น ความพยายามที่จะกำจัดความชั่วที่เกิดขึ้นแล้วให้หมดไป ความพยายามที่จะสร้างความคิดที่ยังไม่เกิดให้เกิดขึ้นและความพยายามที่จะรักษาความคิดที่เกิดขึ้นแล้วให้คงอยู่ตลอดไป

7) ระลึกชอบ (สัมมาสติ) ความไม่หลงลืม รู้ตัวอยู่เสมอว่ากำลังเห็นสิ่งต่างๆ ตามที่เป็นจริง

8) ตั้งจิตมั่นชอบ (สัมมาสมาธิ) คือ การที่สามารถตั้งจิตให้จดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นาน (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต), 2538: 99)

พระพุทธเจ้าทรงค้นพบความจริงว่า ความทุกข์เกิดจาก ตัณหา (ความดิ้นรนทะยานอยากในใจ) และทรงแยกอาการออกเป็น 3 ลักษณะ

- กามตัณหา คือ ความอยากได้ หรืออยากยินดีในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส เมื่อไม่ได้ก็เกิดเป็นความทุกข์ ทั้งกายและใจ

- ภวตัณหา คือ ความอยากมีอยากเป็น เมื่อใจเกิดความอยากมีอยากเป็นตามที่ตนปรารถนาแล้วไม่ได้ ความทุกข์ก็เกิดขึ้นกับกายและใจของผู้นั้น

- วิภาตัตถา คือ ความไม่ยากมีไม่ยากเป็น เมื่อพ้นสภาพที่เป็นอยู่ไม่ได้ กายและใจก็เป็นทุกข์ เช่น ไม่อยากจน ไม่อยากแก่ ไม่อยากเป็นคนขี้โรค เป็นต้น

ผู้ที่เห็นถึงอริยสัจจะ จะเห็นถึงสภาพที่แท้จริงของชีวิตว่ามีความทุกข์อะไร เห็นถึงเหตุของความทุกข์เหล่านั้นอย่างชัดเจนว่ามาจากความดิ้นรนทะยานอยากในใจ เห็นแนวทางที่จะกำจัดสาเหตุแห่งทุกข์ทั้งหลายเหล่านั้น โดยปฏิบัติตามแนวทางแห่งอริยมรรคมีองค์ 8 และเห็นอย่างชัดแจ้งถึงสภาพที่หมดทุกข์แล้วว่า มีอยู่จริงและมีความสุขมากเพียงใด จึงเป็นคนที่ระมัดระวังไม่ประมาททั้งกาย วาจา ใจ

อริยสัจ 4 กับแนวทางการแก้ปัญหาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เพื่อให้ธุรกิจ SME มีความมั่นคง (นิโรธ) ผู้เขียนขอแจกแจงแนวทางในการแก้ไขปัญหา (มรรค) ในภาพรวมโดยอิงจากปัญหาที่พบดังนี้

1. การแก้ไขปัญหาจากเจ้าของธุรกิจ SME ปัจจัยที่สำคัญที่สุดเพื่อให้สามารถนำพาธุรกิจ SME ไปสู่ความมั่นคงได้ ผู้ประกอบการ SME หรือ CEO ควรจะต้องมีความรู้ความสามารถในการใช้ความรู้ศาสตร์สมัยใหม่เพื่อให้ธุรกิจ SME ของตนสามารถผลิตหรือขายสินค้า/บริการให้มีผลกำไร เพื่อให้ธุรกิจของตนเองเติบโต รวมทั้งสามารถแข่งขันกับคู่แข่งได้ดี เพราะในสมรภูมิการทำธุรกิจจะไม่สามารถหนีการแข่งขันทางธุรกิจได้เลย สินค้าจำนวนน้อยชนิดมากที่มีผู้ผลิตเพียงรายเดียว เมื่อพูดถึงความรู้ความสามารถของ CEO แล้ว ผู้เขียนขอเน้นว่า CEO จะหยุดหาความรู้เพิ่มเติมไม่ได้เด็ดขาด หาก CEO รายใดทำตัวเองให้เหมือนน้ำเต็มแก้วไม่พยายามรับความรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ เข้ามาประกอบการวางแผนการดำเนินงานหรือการตัดสินใจทางธุรกิจให้ครบถ้วนครอบคลุมรอบด้าน ก็จะไม่สามารถทำให้บริษัทฯ ดำเนินงานได้ถูกต้องเหมาะสมและไม่มีศักยภาพในการแข่งขันเพียงพอเพราะเมื่อแผนเริ่มต้นมันไม่ถูกต้องเหมาะสมเสียแล้ว ก็เหมือนกับการเดินทางไปตามแผนที่ผิด คือไปผิดทาง ที่จะทำให้เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายมากมายในการกลับมายังจุดเดิม ขณะที่คู่แข่งได้ทิ้งห่างไปไกลแล้วอีกด้วย กรณีนี้ถ้าหมายถึงแผนการลงทุนก็คงจะเหมือนเป็นการลงทุนที่ขาดวิจลณญาณที่ดี ลงทุนตามแฟชั่น หรือ เห็นเขาทำอะไรดีมีกำไรก็อยากทำตาม ดังนั้น CEO ที่ดีต้องมีความรู้ความสามารถในการเลือกลงทุนให้เหมาะสม รู้เข้าใจสิ่งที่จะลงทุน โดยใช้ความรู้ประกอบกับข้อมูลข่าวสารรอบด้านที่ถูกต้อง หรือ จากข้อมูลของคนรอบข้างที่ดี เพื่อให้การลงทุนนั้นๆ ประสบความสำเร็จตามแผนอย่างแท้จริง

สิ่งที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาที่ผู้เขียนกำลังศึกษาอยู่นี้ ไม่ได้เป็นการพัฒนาต่อยอดสร้างความมั่งคั่งให้กับธุรกิจ แต่ผู้เขียนขอเน้นที่การทำให้ธุรกิจ SME มีความมั่นคง ปัจจัยรอบด้านที่จะสามารถทำให้ธุรกิจ SME มีความสามารถดำเนินกิจการได้อย่างมั่นคงจำเป็นต้องให้ตัว

ผู้ประกอบการ SME หรือ CEO เป็นศูนย์กลางในการกำหนดและสั่งการเพื่อจะให้ปัจจัยต่างๆ เดินไปได้อย่างสมบูรณ์ให้ถึงจุดหมายได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง ความรู้ในศาสตร์สมัยใหม่ที่ผู้ประกอบการ SME มีอยู่จะต้องสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรไปให้ถึงเป้าหมาย จะต้องมีความรู้ในการสรรหาพนักงานที่มีคุณภาพเหมาะสมกับงานที่ทำ จะต้องมีความรู้ในการทำธุรกรรมร่วมกับคู่ค้า ลูกค้าและคู่แข่งได้อย่างเหมาะสม ไม่เบียดเบียนคนอื่น และไม่ถูกผู้อื่นมาเบียดเบียน หรือถูกคดโกงเอาได้ ความฉลาดของผู้ประกอบการจะต้องฉลาดในการใช้วิทยาการสมัยใหม่ให้ครบถ้วนสมบูรณ์และเหมาะสม รวมทั้งต้องมีความฉลาดทางอารมณ์ที่มาจากการพัฒนาจิตใจ เพื่อให้คนรอบข้างรู้สึกดีอยากใกล้ชิด อยากร่วมงานด้วย หรืออยากร่วมกิจกรรมทางธุรกิจด้วย การพัฒนาทางจิตใจของผู้ประกอบการเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยมีหลักแนวคิดทางพุทธศาสนามากมายให้ผู้ประกอบการได้ศึกษาเพื่อเสริมเติมแต่งกับศาสตร์สมัยใหม่ให้เหมาะสมกลมกลืนกันตามแนวคิดที่กล่าวมา เมื่อวิเคราะห์หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่สำคัญที่สุดในการดับทุกข์ หรือก็คือแนวทางในการแก้ไขปัญหามันในเรื่องตัวผู้ประกอบการ ผู้เขียนขอยกมรรค 8 (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 4 ข้อที่ 12 หน้าที่ 18) มาเป็นแนวทางในการแก้ไขและพัฒนาตัวผู้ประกอบการหรือ CEO ของธุรกิจ SME สรุปได้ดังนี้

1) สัมมาทิฐิ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 205 หน้าที่ 171) คือ ความเข้าใจถูกต้องทำให้สามารถมองเห็นทุกข์หรือปัญหา ถือเป็นการเห็นอริยสัจคือต้องเข้าใจให้ทั่วถึงในเรื่องทุกข์หรือปัญหานั้นเป็นอย่างไร สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์หรือปัญหามันลำดับอย่างไร คืออะไร ความดับสนิทของทุกข์หรือการยุติปัญหานั้นอย่างแท้จริง มีภาวะเป็นอย่างไร ผู้เขียนขอเน้นสัมมาทิฐิที่เป็นโลกียะ เพราะบทความนี้เป็นเรื่องของปุถุชนคนทำงานทั่วไปตั้งแต่ระดับพนักงานไปถึงเจ้าของธุรกิจ SME และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในแง่ของผู้ประกอบการก็ต้องมีความเข้าใจปัญหาต่างๆ ทางธุรกิจของตนเองให้ครบถ้วนเพื่อให้สามารถหาแนวทางป้องกันไว้แต่เนิ่นๆ การปล่อยให้ปัญหาเกิดขึ้นบานปลายแล้วค่อยเข้ามาแก้ทีละจุด จะทำให้เกิดความยุ่งยาก เสียทั้งเวลาและค่าใช้จ่าย ถ้าผู้ประกอบการระบุปัญหาไม่ถูกจุดอีกก็ยิ่งจะทำให้เกิดความเสียหายกับธุรกิจ SME ของตนมากขึ้น ความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้ประกอบการ จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่จะช่วยนำไปสู่ความมั่นคงของธุรกิจ SME

2) สัมมาสังกัปปะ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 205 หน้าที่ 171) คือ ความใส่ใจถูกต้อง ซึ่งหมายถึง การคิดหาทางออกไปจากทุกข์หรือปัญหานี้ให้ได้ตามกฎของเหตุผลที่เห็นชอบมาแล้ว การไม่ทำให้อื่นเกิดทุกข์ไปด้วย เพื่อให้หลุดพ้นจากสิ่งที่ธุรกิจ SME ไม่พึงประสงค์นั่นคือการปิดกิจการ ในข้อนี้ผู้ประกอบการต้องมีความสามารถในการใช้ศาสตร์สมัยใหม่ ไปกำหนดแนวทางแก้ไขให้เหมาะสม และ ปรับเพิ่มหลักพุทธธรรมเข้าไปเติมเต็มให้

เกิดความพอดี เพราะปัญหาส่วนใหญ่ของธุรกิจ SME มักมาจากคำว่า “อยาก” จะทำนั้นทำนี้จนลืมนั่น ผู้ประกอบการที่มีอำนาจสูงสุดในองค์กรต้องสามารถถลัดความอยากของตนเอง และองค์กรลงให้เหมาะสม ตามแนวทางสายกลางของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยให้ธุรกิจ SME มีความมั่นคง

3) สัมมาวาจา (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 495 หน้าที่ 374) คือ การพูดจาถูกต้อง การพูดจาดีไม่เป็นโทษต่อตนเองและผู้อื่น ผู้เขียนเห็นว่าการพูดเป็นการสื่อสารที่สำคัญที่สุด ถ้า CEO ของ SME มีสัมมาวาย่อมทำให้คนรอบข้างไม่ว่าจะเป็นพนักงาน , ลูกค้า , คู่ค้า/ผู้ขาย หรือแม้แต่คู่แข่งให้การยอมรับและปฏิบัติต่อกันด้วยดีมีเหตุผล การรู้จักพูดด้วยมารยาทที่ดี รู้จักจังหวะเวลาในการพูด การพูดจะทำให้เป็นผู้ฟังที่ดีไปด้วย แนวคิดดีๆ จากคนรอบข้างจะช่วยให้เกิดแนวความคิดที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาและยังช่วยย៉ำให้เกิดสัมมาสังกัปปะ (มรรคข้อ 2) คือจะช่วยให้ธุรกิจ SME เดินหน้าไปได้อย่างราบรื่นมั่นคง

4) สัมมกัมมันตะ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 487 หน้าที่ 371) คือ การกระทำถูกต้องไม่เป็นโทษต่อตนเองและผู้อื่น การกระทำใดๆ ของ CEO รวมถึงพนักงานทุกคนจะสะท้อนไปถึงความสำเร็จของธุรกิจ SME เพราะ CEO ถือเป็นพระเอกของธุรกิจ SME ภาพที่ออกมาจากการกระทำของ CEO จึงสะท้อนถึงแนวทางการดำเนินงาน คุณภาพของสินค้าและบริการรวมถึงภาพลักษณ์ของธุรกิจ การกระทำแต่กรรมดียังจะเป็นตัวอย่างให้พนักงานปฏิบัติตาม ส่งผลให้เกิดผลงานที่ดี สามารถผลิตสินค้าและบริการได้ตรงตามความต้องการของลูกค้า ตรงไปตรงมากับลูกค้าและคู่ค้า ทำงานได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด จะส่งผลให้ธุรกิจ SME มีความมั่นคง

5) สัมมาอาชีวะ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 492 หน้าที่ 374) คือ การดำรงชีพถูกต้องไม่เป็นโทษต่อตนเองและผู้อื่น อาชีพอะไรที่ไม่สุจริตเป็นโทษต่อผู้อื่น โดยเฉพาะกับลูกค้าก็ไม่ควรจะทำ พระพุทธเจ้าทรงห้ามทำการค้าขายสินค้า 5 ประเภทไว้ใน วนิชขสูตร คือ 1) ศัสตราวุธ 2) มนุษย์ 3) สัตว์ที่นำไปฆ่า 4) น้ำเมา 5) ยาพิษ ดังนั้นผู้ประกอบการ SME ควรจะทำการค้าขายสิ่งที่ไม่เป็นโทษต่อลูกค้าและมีความจริงใจต่อคู่ค้าทุกคนซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการบริหารงาน ที่จะทำให้ธุรกิจ SME สามารถผลิตสินค้าและบริการที่ดีที่สุดให้แก่ลูกค้า

6) สัมมาวายามะ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 22 ข้อที่ 177 หน้าที่ 295) คือ ความพากเพียรถูกต้อง เป็นส่วนของจิตใจที่มีความมุ่งมั่นบากบั่นในการจะทำอะไรให้สำเร็จ การก้าวไปข้างหน้าไม่ถอยหลังในการดำเนินตามมรรคอย่างมั่นคง หาก CEO ของธุรกิจ SME ขาดมรรคข้อนี้คงไม่ต้องพูดถึงความมั่นคงของธุรกิจเลย ความเพียรพยายามของผู้ประกอบการ SME จะส่งผลให้กิจการดำเนินไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ด้วยดี

7) สัมมาสติ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 492 หน้าที่ 372) คือ การระลึกประจำใจถูกต้อง ระลึกแต่สิ่งที่ดีเกื้อหนุนให้เกิดปัญญาให้รู้เท่าทันอวิชชาที่ครอบงำตนอยู่ หาก CEO ของ SME มีสัมมาสตินี้ก็จะทำให้รู้เท่าทันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นจากความไม่รู้ คือไม่รู้ว่าจะอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ อะไรควรลงทุนหรือไม่ควร พนักงานคนนี้ควรรับเอาไว้หรือไม่ ควรรับมาทำงาน งานจากลูกค้ารายนี้ควรรับมาทำหรือไม่ หากรับมาจะเก็บเงินค่าสินค้า/บริการ ได้หรือไม่ มรรคข้อนี้จะทำให้ CEO และพนักงานทุกคนมีสติในการดำเนินการอะไรที่ถูกต้องเหมาะสมอยู่ตลอดเวลา อันจะทำให้สามารถลดข้อผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นจากแนวคิดและการกระทำได้เป็นอย่างดี

8) สัมมาสมาธิ (พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่มที่ 35 ข้อที่ 492 หน้าที่ 375) คือ การตั้งใจมั่นถูกต้อง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในกิจการ SME เป็นเสมือนกำลังใจที่มีพลังอันจะก่อให้เกิดปัญญาในการแทงอวิชาให้ดับสูญไป และยังถือเป็นการพักผ่อนของใจ ซึ่งนับเป็นการลับให้แหลมคมหรือมีความตั้งใจมุ่งมั่นได้อยู่ตลอดเวลา เปรียบเสมือน CEO ที่มีสมาธิดีจะมีความคิดความเข้าใจถูกต้อง พุดจาถูกต้องกระทำการใดๆได้ถูกต้องตามแผนงานที่ดีจากการคิดดี ทำตัวอย่างสม่ำเสมอ ความสม่ำเสมอนี้จะนำไปสู่ความมั่นคงของธุรกิจ SME ตามที่ CEO ทุกคนใฝ่ฝันได้ในที่สุด

การใช้มรรคกับกิจการ SME นั้นถูกมองว่าเป็นเครื่องมือ (mean) กล่าวคือเครื่องมือทุกประเภทนั้นจะมีเป้าหมายที่แตกต่างกันในแง่ของการนำเครื่องมือคือมรรคนั้นเพื่อแก้ปัญหาในแนวทางของการแก้ปัญหาที่ตัวบุคคลหรือมนุษย์เป็นสำคัญเนื่องจากมนุษย์มีแรงผลักดันในการทำธุรกิจที่กำเริบ แต่หากมีความเข้าใจหรือสร้างความคิดที่ชัดเจนในแนวทางที่จะเข้าใจเสียก่อนว่า การทำธุรกิจนั้นต้องมีหลักปฏิบัติที่สอดคล้องกับธรรมชาติกล่าวคือ ความสมดุลระหว่างจิตใจกับผลผลิตที่ได้มาการพัฒนาจิตใจให้รองรับต่อแนวทางธุรกิจจึงเป็นเรื่องสำคัญ

2. การแก้ไขปัญหาจากสภาวะเศรษฐกิจและปัญหาที่เกี่ยวข้องจากนโยบายของรัฐบาล ธุรกิจ SME จะต้องคอยติดตามข้อมูลข่าวสารของปัจจัยภายนอกเหล่านี้ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อธุรกิจได้ไม่มากนักน้อย หากเป็นผลทางบวกก็ดีไป เช่น ราคาทองคำตลาดโลก ลดต่ำลงมากก็อาจจะส่งผลดีต่อธุรกิจสายไฟฟ้า ตู้ไฟฟ้าที่ต้องใช้วัตถุดิบสำคัญ คือ ทองแดง ที่ราคาจะลดลงมากตามราคาทองคำ ซึ่งจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง หรือ อัตราแลกเปลี่ยนทางการเงินที่อาจส่งผลดีผลเสียทั้ง 2 ด้านกับธุรกิจทั้งในฐานะผู้ซื้อวัตถุดิบจากต่างประเทศหรือผู้ขายสินค้าไปยังต่างประเทศหรือจะเป็นนโยบายรัฐบาลไม่ว่าจะเป็นด้านภาษี นโยบายการเปิดเสรีสินค้าจากต่างประเทศนโยบายที่เกี่ยวกับคนงานต่างชาติ และนโยบายการส่งเสริมอุตสาหกรรมในด้านต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ SME ได้ตลอดเวลา ธุรกิจ SME จึงต้องมีสัมมาทิฐิ คือรู้เห็นได้จริงได้ทันเวลา ไม่ตกขบวนโดยรอให้เกิดปัญหามาแล้วจึงจะรู้ตัวหรือ

อย่างน้อยก็อย่ารู้ข้างจนเกินไป เพราะอาจจะทำให้การแก้ไขปัญหายากขึ้นและธุรกิจเสียหายมากเกินไป และจะต้องมีสัมมาสติ คือ รู้ตัวตื่นอยู่ตลอดเวลา คอยระลึกลู่อยู่เสมอว่าธุรกิจจะต้องคอยตั้งรับผลกระทบจากปัจจัยเหล่านี้ได้เสมอและต้องคอยหาแนวทางแก้ไขให้เหมาะสมที่สุดและรวดเร็วที่สุดด้วย นอกจากนี้การใช้หลักพุทธธรรมยังช่วยลดความตื่นตระหนกใจ ลดความวิตกกังวลให้ผู้ประกอบการ SME รวมไปถึงพนักงานที่เกี่ยวข้อง คือการมีสติ หากทุกคนมีสติก็ย่อมจะมีความคิดที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาและใช้แนวทางการปล่อยวางแสดงมอบให้เห็นถึงหลักอนิจจังที่จะช่วยให้ธุรกิจ SME มีแรงลุกขึ้นและสามารถฝ่าวิกฤติต่างๆในบางจังหวะของธุรกิจไปได้ด้วยดี

การเข้าใจปัญหาของสภาวะเศรษฐกิจกับนโยบายนั้นเป็นการพิจารณาในแง่ของสังคม ปัญหาของสังคมคือความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาโดยเฉพาะธุรกิจ SME นั้นเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางสังคมตลอดเวลา การปรับตัวได้เร็วจึงเป็นฐานในการเข้าใจหรือหากระบวนการแก้ไขได้รวดเร็วขึ้น เช่นเดียวกับการที่ปรากฏในจุลลลเศรษฐีกล่าวถึงการเป็นเศรษฐีผ่านแนวคิดที่ว่า “กุลบุตรผู้มีดวงตา คือปัญญา อาจเอาหนูนตัวนี้ไปกระทำการเลี้ยงดูภรรยา และประกอบการงานได้” (อรรถกถาบาลี ขุททกนิกาย ชาดก เล่มที่ ๕๕ หน้าที่ ๑๘๒-๑๘๕) เมื่อพิจารณาบรรคในฐานะเครื่องมือในการประกอบธุรกิจนี้ให้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น

3. การแก้ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี & นวัตกรรมและจากค่านิยม
แนวทางในการแก้ไขปัญหาพร้อมกันนี้คือ SME ควรให้พนักงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมของบริษัทได้เรียนรู้ในเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อเปิดโอกาสให้ได้ทำสิ่งใหม่ๆ โดยควรมีที่ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นผู้ช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้แรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง

แนวทางแก้ไขปัญหาด้านบุคคล ส่งเสริมให้เกิดการศึกษาด้วยตนเอง โดยการเข้ารับการฝึกอบรมสัมมนาเพื่อให้เกิดความรู้และประสบการณ์ในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมได้เพิ่มมากขึ้น ควรพยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและมีความตระหนักในการใช้ชีวิต เช่น การเข้าหาสังคม ถ้าทำงานร่วมกับคนอื่นๆ ถ้าแสดงความคิดเห็นและสามารถใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและที่สำคัญคือควรมีสมาธิจดจ่ออยู่กับงานที่ทำอยู่ในธุรกิจ SME อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านวัสดุ อุปกรณ์และงบประมาณ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ และต้องมีผู้ที่มีประสบการณ์ทางด้านคอมพิวเตอร์มาช่วยสอน อีกทั้งยังต้องจัดหาอุปกรณ์ที่สามารถให้บุคลากรได้เรียนรู้การใช้และพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมได้เองด้วย

แนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสภาพแวดล้อมและสถานที่ จัดทำสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เหมาะสมกับและจัดทำห้องเฉพาะเพื่อใช้ในการศึกษาเรียนรู้ในรูปแบบของ Training Room

บนพื้นฐานดังกล่าวการใช้มรรคนั้นเป็นการดำเนินการด้วยกรอบของความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้อง (สัมมาทิฐิ) ต่อข้อมูลความจริงเสียก่อน และการรับรู้ข้อมูลได้จะต้องพัฒนากระบวนการเรียนรู้ข้อมูลรวมถึงข้อเท็จจริงเพื่อหากระบวนการปฏิบัติที่ตรงต่อการแก้ไขปัญหา ไม่ใช่เกิดจากการคาดเดาไปด้วยความเข้าใจเท่านั้น

4. การแก้ปัญหาจากคู่แข่ง มีแนวคิดแก้ไขปัญหาคือตามศาสตร์สมัยใหม่หลายวิธีซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นการสกัดกั้นการทำธุรกิจของคู่แข่ง เช่นการสร้าง Brand Royalty , การสร้างกฎระเบียบเพื่อกีดขวางหรือการทุบตลาด , การสร้างความได้เปรียบด้านช่องทางจัดจำหน่าย แต่วิธีการดำเนินธุรกิจตามหลักพุทธธรรมที่สำคัญประการหนึ่งก็คือการใช้ความร่วมมือกันและการแบ่งปันช่วยเหลือกันในการทำงานหรือดำเนินการทางเศรษฐกิจ แต่ก็ได้ปฏิเสธการแข่งขัน ดังที่พระธรรมปิฎกได้อธิบายไว้ว่า “ในแง่ของเศรษฐศาสตร์ เขาบอกว่าเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่จะมีการแข่งขันกัน แต่ในทางพุทธศาสนาบอกว่า มนุษย์นั้นมีธรรมชาติทั้งด้านแข่งขันและร่วมมือ” วิธีการดำเนินการทางเศรษฐกิจของพุทธศาสนาจึงยอมรับการแข่งขันที่อยู่ในกรอบของศีลธรรม หรือยอมรับการแข่งขันแบบสร้างสรรค์และเป็นธรรมไม่ใช่การแข่งขันแบบเอารัดเอาเปรียบหรือทำลายคู่แข่ง พระธรรมปิฎกยังชี้ให้เห็นว่าความร่วมมืออันเกิดจากการใช้การแข่งขันเป็นแรงจูงใจเพื่อให้คนร่วมมือกันในการแข่งขันกับฝ่ายอื่นเป็นความร่วมมือเทียม แต่ความร่วมมือกันเพื่อสนองความต้องการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นเป็นความร่วมมือแท้ มนุษย์มีความสามารถในการร่วมมือกันเพื่อคุณค่าที่แท้ การที่จะหันเหให้มนุษย์เปลี่ยนจากการแข่งขันมาร่วมมือกันในการที่จะแก้ปัญหาทางธุรกิจเป็นการฝึกฝนพัฒนามนุษย์อย่างหนึ่ง ฉะนั้นแม้จะมีได้ปฏิเสธการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจ แต่พุทธธรรมก็เน้นให้เป็นการแข่งขันโดยชอบธรรมและให้ร่วมมือช่วยเหลือกัน

ผู้ประกอบการ SME ที่มีคุณธรรมจะไม่เห็นบริษัทคู่แข่งเป็นศัตรู แต่จะเน้นเป้าหมายพัฒนาองค์กรให้เดินไปด้วยกันไม่อิงฉ้อฉลในความสำเร็จของผู้อื่น แต่จะใช้หลักมุกตา คือ ยินดีกับผู้อื่นที่ได้ดีเจริญก้าวหน้า จิตใจก็จะมีความสุข บริษัทคู่แข่งของเราจะไม่มองเราเป็นศัตรู อาจสามารถร่วมมือกันได้หลายเรื่อง เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ทำอยู่เหมือนกันให้สามารถลดต้นทุนลงหรือให้มีคุณภาพดีขึ้น ร่วมกันนำเข้าวัตถุดิบเพื่อลดต้นทุนการผลิต ร่วมกันฝึกอบรมพนักงาน

5. การแก้ไขปัญหาจากการตัดสินใจในการลงทุน (2.2.7) เมื่อคุณคิดจะลงทุนทำธุรกิจของตัวเอง ต้องทำใจยอมรับในปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น ใจต้องสู้และพยายามฟันฝ่าอุปสรรคไปให้ได้ เมื่อเราและหุ้นส่วนทำได้ก็จะได้ชื่อว่า เป็นนักธุรกิจผู้ประสบความสำเร็จ

5.1. วิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการทำความเข้าใจธุรกิจที่จะทำให้ชัดเจน มองว่าการแก้ปัญหาเป็นเหมือนสิ่งท้าทายใหม่ๆ ทำให้เราได้เรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา เช่น หากคิดจะเปิดธุรกิจร้านกาแฟ หรือ เปิดธุรกิจเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ ธุรกิจสปา ก็ต้องพยายามทำความเข้าใจเกี่ยวกับรูปแบบของธุรกิจนั้น โดยดูจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ประกอบกันไป เช่น การลงทุนในระยะยาว ปัจจัยเรื่องของสภาพตลาดในขณะนั้นว่าจะเอื้ออำนวยต่อการทำธุรกิจมากน้อยแค่ไหน จะมีสินค้าทดแทนมาแย่งตลาดในเวลาอันใกล้หรือไม่ อย่างไร, ฯลฯ

5.2 ข้อมูลรายละเอียดของธุรกิจที่จะลงทุนต้องมีความสมบูรณ์ ต้องหาข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์มาเป็นตัวช่วยในการตัดสินใจทำธุรกิจ โดยเฉพาะข้อมูลวิจัยเกี่ยวกับตัวเลขของผู้บริโภค ยอดจำหน่ายของผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมไปถึงการเติบโตทางด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลเหล่านี้มีส่วนต่อการตัดสินใจในการทำธุรกิจ รวมไปถึงการคาดการณ์เกี่ยวกับปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นตามมาภายหลังการลงทุนทำธุรกิจนั้น เช่น หากคิดจะเปิดโรงงานผลิตน้ำมะพร้าวก็ต้องหาข้อมูลให้รอบด้าน ศึกษาดูว่าในขณะนี้ มีน้ำมะพร้าวและเครื่องดื่มอื่นๆที่สามารถใช้ดื่มทดแทนน้ำมะพร้าวในเมืองไทยมากน้อยขนาดไหน คนนิยมดื่มน้ำมะพร้าวมากมายแค่ไหนอย่างไร จะเข้าตลาดกลุ่มไหนเพื่อออกแบบ Packaging ได้ตรงใจกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย, กระแสตอบรับเป็นอย่างไรบ้างพร้อมกับศึกษาด้วยว่างบประมาณการลงทุนมากน้อยเพียงใด ใช้เวลากี่ปีจะคืนทุน พูดได้ว่า ไม่ว่าคุณจะทำธุรกิจอะไรก็ตามหากมีข้อมูลเกี่ยวกับวิธีการขั้นตอนและทิศทางทำธุรกิจประเภทที่เราสนใจอย่างละเอียดจะช่วยให้รู้สึกอุ่นใจว่าการทำธุรกิจนั้นๆน่าจะประสบความสำเร็จได้

5.3 เป็นนักฟังที่ดี เราจำเป็นต้องรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนร่วมทุนด้วย เช่น หากเปิดกิจการร้านขายเสื้อผ้าและมีกลุ่มเพื่อนมาร่วมหุ้นด้วยเมื่อทำไปสักพักหนึ่ง ปรากฏว่าเสื้อผ้ารูปแบบเดิมที่วางจำหน่ายอยู่นั้นประสบกับปัญหาขายยากขึ้น ทำให้รายได้จากการจำหน่ายเสื้อผ้าน้อยลง ด้วยเหตุนี้เพื่อนในกลุ่มคนหนึ่งจึงเสนอแนวคิดที่ให้ลองเปลี่ยนรูปแบบของสินค้าเสียใหม่ โดยนำเสนอเสื้อผ้าที่มีเทรนด์ล้ำสมัยและมีกลุ่มลูกค้าหลากหลายวัยมากขึ้น น่าจะเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ลูกค้าเข้าร้านเป็นจำนวนเพิ่มขึ้นและเพิ่มยอดขายได้มากขึ้นในฐานะหนึ่งในหุ้นส่วนทางธุรกิจ ควรจะต้องรับฟังเรื่องนี้จากเพื่อนด้วย จากนั้นก็ระดมความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อนๆ ผู้เป็นหุ้นส่วนทั้งหลายเพื่อดำเนินการตัดสินใจว่าจะเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างให้ดีขึ้น โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงในเรื่องตัวสินค้าและกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย

5.4 เรียนรู้ที่จะรับมือกับความเสี่ยงทางการเงิน สิ่งหนึ่งที่ธุรกิจ SME ต้องเผชิญหน้าจากการลงทุนทำธุรกิจก็คือ เรื่องความเสี่ยงทางการเงินและจำเป็นอย่างยิ่งที่ SME ต้องมีเงินทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายในยามฉุกเฉินด้วย หากต้องเผชิญหน้ากับธุรกิจช่วงขาลง เราต้องมีความรู้เรื่องการกู้เงินจากธนาคารมาลงทุนทำธุรกิจ อัตราดอกเบี้ยและมองในระยะยาวว่าการลงทุนทำธุรกิจนั้นจะสร้างผลตอบแทนได้แค่ไหน รวมไปถึงต้องวิเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพของธุรกิจในการผ่อนชำระเงินคืนให้กับธนาคารที่ไปกู้เงินมาลงทุนด้วย ผู้บริหาร SME จะตัดสินใจลงทุนทำอะไรก็ควรจะต้องตั้งสติคิดให้ดี คิดให้ละเอียดรอบด้านต้องใช้ปัญญาในการคิด เพราะทุกการตัดสินใจลงทุนของธุรกิจ SME ล้วนขึ้นอยู่กับผู้บริหารทั้งสิ้น

จากข้อพิจารณาข้างต้นจะพบว่า ธุรกิจ SME ที่จะอยู่รอดได้จะต้องรู้และเข้าใจถึงปัญหาของตนเอง และต้องสามารถหาแนวทางในการแก้ปัญหาของตนให้ได้อย่างเหมาะสม เพราะปัจจุบันนี้ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการทำธุรกิจ SME มีตัวแปรเพิ่มขึ้นมากมาย มีการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีการสื่อสารที่รวดเร็ว ส่งผลให้ห่วงโซ่การผลิตของธุรกิจ SME รวมทั้งการกระจายสินค้าในปัจจุบันต้องเปลี่ยนแปลงตามอย่างรวดเร็วเช่นกัน ธุรกิจ SME จึงจำเป็นต้องมีความสามารถในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ และต้องพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันอยู่ตลอดเวลา

สิ่งหนึ่งที่สำคัญมากคือ ผู้ประกอบการ และพนักงานทุกระดับในองค์กรต้องมีการปรับตัว เพิ่มความรู้ในด้านศาสตร์สมัยใหม่เพื่อหาแนวทางที่ดีที่สุดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นมากมายในปัจจุบันสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้ธุรกิจ SME อยู่รอดและมีความมั่นคง ผู้เขียนเห็นว่าต้องประยุกต์หลักธรรมทางพุทธศาสนามาปรับเสริมเข้ากับวิทยาการความรู้ของศาสตร์สมัยใหม่ที่จะทำให้เกิดแนวทางในการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมยิ่งขึ้นและสามารถต่อยอดการพัฒนาองค์กรธุรกิจ SME ให้เดินต่อไปได้ตามแผนงานที่เหมาะสมและมีความเป็นไปได้

การทำกิจกรรมต่างๆ ของธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นด้านการผลิตหรือการบริการต้องดำเนินไปในลักษณะ “สายกลาง” ที่ให้ความสำคัญทั้งกับ “วัตถุ” และ “จิตใจ” อีกทั้งไม่ทำอะไรสุดโต่งเกินความเหมาะสม เน้นความพอดีและความพอเพียง โดยใช้องค์ธรรม เช่น สติสัมปชัญญะ (ความรอบคอบ) และสติปัญญา (ความฉลาดในการกระทำ) มาเป็นเครื่องมือ ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้เป็น “การบูรณาการ” ที่นำหลักการและวิธีการที่เกี่ยวกับวัตถุและจิตใจมาประสานทำงานร่วมกันโดยอาศัยการ “ปรับ” ใช้หลักการและวิธีการต่างๆ ให้เข้ากับสถานการณ์หรือเลือกใช้แนวทางที่เข้ากันได้กับระบบของแต่ละองค์กร SME

บทสรุป

การใช้หลักพุทธธรรมตามแนวอริยสัจ 4 ในการสร้างสติ เสริมสมาธิตามมรรค 8 เพื่อให้ผู้ประกอบการและพนักงานในทุกระดับของธุรกิจ SME เป็นคนดี ไม่ถูกอกุศลมูลเข้าครอบงำ จะส่งผลที่ดีมาสู่คุณภาพการทำงานของคนในองค์กร และช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้กับธุรกิจ จะทำให้ลูกค้ามีความเชื่อถือ และมั่นใจในคุณภาพของสินค้าและบริการมากยิ่งขึ้น แนวทางในการบริหารธุรกิจ SME ของผู้ประกอบการที่มีคุณธรรมมีความสามารถนำหลักธรรมมาใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน จะทำให้การนำหลักพุทธธรรมมาปรับใช้ในองค์กรบังเกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม พนักงานทั้งองค์กรก็จะยอมรับและยินดีจะเรียนรู้และปฏิบัติตามหลักธรรมที่เหมาะสมและมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตที่ดี ถ้าทุกคนในองค์กรสามารถปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมจนสามารถที่จะ ลด ละ ความโลภ ความหลง ความคิดที่ต้องการเป็นของเราและการยึดติดตัวตน หรือล่อล่อใจของตนเองลงทุกคนก็จะได้เปิดใจรับฟังความคิดเห็นใหม่ๆ พนักงานจะได้รับโอกาสในการแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ที่จะทำให้พนักงานทุกคนมีความมั่นใจ กระตือรือร้นในการทำงาน ความต้องการของฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นจะลดลง ความทุกข์ใจน้อยลง ครอบครัวก็จะดีขึ้น ปัญหาด้านการเงินค่าใช้จ่ายที่มากเกินไปก็จะหมดไป ทุกคนจะมีสติ มีสมาธิในการพัฒนาคุณภาพการทำงานได้ดียิ่งขึ้น เพราะทุกคนจะมองว่าการทำงานเป็นการเรียนรู้ และเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตรวมถึงเป็นการทำบุญประการหนึ่ง การนำหลักพุทธธรรมมาปรับใช้จึงส่งผลให้พนักงานทุกคนทำงานได้อย่างมีความสุข โดยเฉพาะความสุขทางใจ ที่จะส่งผลดีต่องานของแต่ละคนที่จำเป็นต้องรู้หน้าที่มีวินัยในการทำงานเป็นทีมสำหรับระบบบริหารธุรกิจในปัจจุบัน ผู้เขียนเห็นว่าหลักอริยสัจ 4 ที่เป็นหลักธรรมสำคัญที่สุดทางพุทธศาสนาสามารถนำมาบูรณาการศาสตร์สมัยใหม่ด้านการบริหารธุรกิจ และทรัพยากรมนุษย์ได้เป็นอย่างดี ตั้งแต่การกำหนดปัญหา, การวิเคราะห์ที่มาของปัญหา, แนวทางในการแก้ปัญหาที่เหมาะสม ไปจนถึงผลของการบูรณาการเพื่อให้ธุรกิจ SME มีความมั่นคงเพราะการทำธุรกิจ SME ในปัจจุบัน การปฏิสัมพันธ์ของคนกลุ่มต่างๆ มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แม้กระแสเทคโนโลยีที่นำไปใช้จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่โดยพื้นฐานแล้วคนเรายังต้องการพบปะพูดคุยมีความสัมพันธ์กับคนที่ดี คนที่รู้สึกปลอดภัยวางใจได้ การที่ธุรกิจ SME มีผู้ประกอบการที่ดี มีพนักงานในองค์กรที่ดี นอกจากจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้นแล้ว การนำเอาหลักอริยสัจ 4 มาใช้ยังส่งผลให้ธุรกิจ SME ได้รับปัจจัยแวดล้อมที่ดี ทั้งการมีลูกค้าที่ดี มีซัพพลายเออร์ที่ดี ธุรกิจ SME ที่สมควรปรับเปลี่ยนเป้าหมายและแรงกระตุ้นที่มีอย่างสุดโต่งจากผลกำไร, รายได้, ยอดขาย หรือผลผลิตทางกายภาพลงและให้หันมาเน้นหนักในเรื่องการพัฒนาคุณภาพชีวิต คุณภาพทางจิตวิญญาณและความสุขของทุกๆคนในองค์กรธุรกิจของตนเอง สิ่งนี้เป็นสิ่งที่ผู้เขียนเห็นว่าเป็น

ปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมให้ธุรกิจ SME ประสบความสำเร็จและสามารถดำรงธุรกิจได้อย่างมั่นคงต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน. (6 กันยายน 2559). **ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์พัฒนาทักษะคนทำงาน**

4.0. สืบค้น เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2561 จาก

www.mol.go.th/content/productivity-sme.

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2 ตุลาคม 2552). **วิเคราะห์ปัจจัยพื้นฐาน**. สืบค้นเมื่อวันที่

8 สิงหาคม 2561 จาก

www.set.or.th/education/th/begin/stock_content04.pdf.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต). (2538). **พจนานุกรมยุทธศาสตร์ฉบับประมวลศัพท์**.

กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พาโบล อุซา. (8 กุมภาพันธ์ 2560). **ถดถอย 10 ปีวิกฤตการเงินโลก**. สืบค้น เมื่อวันที่

8 สิงหาคม 2561 จาก [www.th.talkingofmoney.com/case-study-collapse-of-](http://www.th.talkingofmoney.com/case-study-collapse-of-Lehman-brothers)

Lehman brothers.

มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). **พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราช**

วิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

_____. (2539). **อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**. กรุงเทพมหานคร: โรง

พิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สาโรช บัวศรี. (2526). **วิธีสอนตามขั้นทั้งสี่ของอริยสัจในการศึกษาตามแนวพุทธศาสตร์**.

กรุงเทพมหานคร: สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษ (สกอพ.). (4 กันยายน 2550). **การลงทุน**

อุตสาหกรรม. สืบค้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2561 จาก [www.eeco.or.th/การลงทุน/](http://www.eeco.or.th/การลงทุน/อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม)

[อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม](http://www.eeco.or.th/การลงทุน/อุตสาหกรรมที่ได้รับการส่งเสริม).

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.). (2551). **การสร้างศักยภาพใน**

การแข่งขันของ SME ไทยด้วยนวัตกรรมและการตลาด. สืบค้น เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม

2561 จาก www.sme.go.th/th/cms-detail.php?modulekey=118&id=1099.

